

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Janusz Niczyporuk (sprawozdawca)

w sprawie z protestu E.O.

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 26 czerwca 2025 r.,

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

E.O. (dalej: „Skarżąca”) pismem z 15 czerwca 2025 r. wniosła do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko ważności „wyborów 1 czerwca 2025 roku, w wyniku których Karol Nawrocki został wybrany na Prezydenta RP, ogłoszonego przez PKW 2 czerwca 2025 r.”.

Skarżąca oparła wniesiony protest na następujących zarzutach: „(1) nieprawidłowości w procesie wyborczym: błędy w aplikacji wyborczej i pracy komisji (art. 7, 40, 41 KW); anomalie w liczeniu głosów i zamiana wyników w komisjach (np. K., G.); ograniczanie prawa do głosowania i możliwość wielokrotnego głosowania;

użycie nieautoryzowanej aplikacji [...] (art. 53, 54 KW), badanej przez ABW; zaangażowanie Kościoła i stronnich członków komisji (art. 191a KW); (2) nieprawidłowości w kampanii (negatywna kampania i stronnice media lokalne (art. 103, 111 KW); działania farmy trolli M. i K.; (3) przepływy elektoratu (wpływ M. i nieformalne porozumienia (art. 2 Konstytucji RP); (4) sprawa mieszkania przy ul. [...] (uzasadnienie opiera się na kontrowersjach wokół nabycia mieszkania w 2012 roku, darowizny na rzecz Stowarzyszenia w G., powiązań z Fundacją „[...]”, roli M. N. (KAS) oraz zarzutach o pożyczkę, naruszenie pełnomocnictwa, wyzysk, oszustwo i naruszenie zasad etycznych (art. 5, 83, 108, 388 KC; art. 286, 191, 231, 209 KK; zasady etyki IPN)”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Stosownie do art. 321 § 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”), wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Przedmiotem zarzutów protestu może być 1) popełnienie przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, 2) naruszenie przepisów k.wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mające wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 k.wyb.).

Natomiast, zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Przepis ten odsyła do treści całego art. 321 k.wyb., a zatem do wszystkich jego jednostek redakcyjnych, czyli również do § 3 określającego podstawowe warunki, którym protest wyborczy powinien odpowiadać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., III SW 59/15).

Podstawą do uznania protestu wyborczego za niedopuszczalny i pozostawienia go bez dalszego biegu jest również brak interesu prawnego we wniesieniu protestu wyborczego, co ma miejsce w sytuacji, gdy sformułowane w nim zarzuty mają charakter abstrakcyjny i hipotetyczny, odnosząc się do sytuacji, których protestujący osobiście nie doświadczył (por. postanowienie z dnia 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2020 r., I NSW 84/20).

Sąd Najwyższy podkreśla, że podstawowym celem protestu przeciwko ważności wyborów jest ochrona indywidualnych uprawnień wyborcy, dlatego też jego zarzuty muszą być konkretne, odnoszące się do ściśle określonej sytuacji dotyczącej danego wyborcy. Co więcej w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreśla się, że ciężar dowodu spoczywa na osobie, która wnosi protest. Nie może być zatem tak, że zaledwie uprawdopodobniony *post factum* własnym oświadczeniem protest będzie odnosił zamierzony skutek. Taka uproszczona ocena byłoby rozwiązaniem dysfunkcyjnym dla całego procesu wyborczego i mogłaby prowadzić do działań obstrukcyjnych ze strony osób, które nadużywając swego prawa z różnych powodów nie chcą zaakceptować ustalonych wyników wyborów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2019 r., I NSW 65/19). Konstrukcyjnym warunkiem protestu wyborczego jest zatem takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku wyborów, które poparte są dowodami, a nadto wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu protestującego. Przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2023 r., I NSW 775/23).

We wniesionym w terminie proteście wyborczym, Skarżąca wskazała co prawda, do naruszenia których przepisów k.wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mającego wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, jak i naruszenia przepisów określonych w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mających wpływ na

przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jej zdaniem doszło. Jednak podnoszone przez nią zarzuty oparła na własnych ogólnych informacjach niepopartych żadnymi dowodami. Takie rozważania należy uznać za hipotetyczne i abstrakcyjne, a tym samym nie mogą stanowić skutecznej podstawy protestu wyborczego. Nadto, biorąc pod uwagę obowiązujące domniemanie uczciwości pracy członków obwodowych komisji wyborczych, wynikające z zasady legalności i zaufania do instytucji państwa, chroniące stabilność procesu wyborczego, determinuje ciężar dowodu spoczywający na podważającym pracę komisji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. orzekł, jak w sentencji postanowienia.

[r.g.]